

ЦИВІЛЬНЕ, ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ
ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

УДК 347.91/.95

DOI: 10.33663/1563-3349-2020-87-65

С. О. КОРОЄД

**НОВИЙ ПОГЛЯД НА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС
ВІДПОВІДАЧА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ
В АСПЕКТІ ВИРІШЕННЯ ПОХІДНИХ ПОЗОВНИХ ВИМОГ
ЗА НОВИМ ЦИВІЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ
КОДЕКСОМ УКРАЇНИ**

Дається характеристика похідних позовних вимог у цивільному судочинстві. Наводяться ознаки процесуального статусу сторін та відповідача в цивільному процесі. Визначаються елементи позову в частині похідних позовних вимог. Досліджуються похідні позовні вимоги до державного реєстратора щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, стосовно яких не ставиться питання щодо їх незаконності, а дії (рішення) державного реєстратора не оскаржуються як неправомірні. Аналізуються судові рішення, в яких відповідачем виступав суб'єкт, який безпосередньо не порушував прав позивача. Зроблено висновок, що за похідними позовними вимогами участь відповідача (державного реєстратора) не пов'язана із захистом його власних прав та інтересів у спірних правовідносинах, а спрямована на практичну реалізацію рішення суду в частині основних позовних вимог шляхом скасування реєстраційного запису або вчинення певних реєстраційних дій з метою усунення (припинення) порушеного права позивача, захист якого суд здійснив при вирішенні основної позовної вимоги.

Ключові слова: цивільне судочинство, похідні позовні вимоги, елементи позову, відповідач, процесуальний статус, поновлення порушених прав, спо-

соби захисту, реєстраційні дії, державний реєстратор, новий Цивільний процесуальний кодекс України.

Koroied Serhii. A new look at the procedural status of the defendant in civil proceedings in the aspect of resolving derivative claims under the new Civil Procedural Code of Ukraine

The description of derivative claims in civil proceedings is given. Indicates the procedural status of the parties and the defendant in the civil process. The elements of a claim are determined with regard to derivative claims. Derivative claims against the state registrar concerning registration of property and property rights, other registration actions, which do not raise questions about their illegality, are investigated, and actions (decisions) of the state registrar are not contested as unlawful. It is examined court judgments in which the defendant was a person who did not directly infringe the plaintiff's rights. It is concluded that on the basis of the claims, the participation of the defendant (state registrar) is not connected with the protection of his own rights and interests in the disputed legal relations, but aimed at the practical implementation of the court judgment with regard to the main claims in a way of canceling of registration record or committing certain registration actions for the purpose of elimination (termination) of the infringed right of the plaintiff, the defense of which the court carried out in reviewing the main claim.

Key words: *civil litigation, derivative claims, elements of a claim, defendant, procedural status, restoration of violated rights, methods of defense, registration actions, state registrar, new Civil Procedural Code of Ukraine.*

Цивільний процесуальний кодекс України в редакції Закону від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII (далі — новий ЦПК) на законодавчому рівні закріпив таке процесуальне поняття, як похідні позовні вимоги, яке вже тривалий час використовувалося в судовій практиці [1], зокрема у спорах щодо права власності на нерухоме майно та державної реєстрації речових прав на нього [2]. Новий ЦПК похідною позовною вимогою називає вимогу, задоволення якої залежить від задоволення іншої позовної вимоги (основної вимоги) та передбачає можливість їх об'єднання в одній позовній заяві (ч. 1 ст. 188); похідна позовна вимога може бути пред'явлена як до того самого відповідача, так і до різних відповідачів (п. 1 і 2 ч. 2 ст. 188); до похідних позовних вимог новий ЦПК відносить вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, які є похідними від спору щодо такого майна або майнових прав (ч. 1 ст. 19, ч. 8 ст. 30).

У своїх попередніх наукових публікаціях ми вже встановили, що в цьому випадку законодавець має на увазі такі похідні позовні вимоги, які адресовані іншим суб'єктам (не безпосе-

реднім учасникам спірних цивільних матеріальних правовідносин) та спрямовані на реалізацію рішення суду в частині задоволення основної позовної вимоги стосовно цивільних прав особи на майно [3]. Також ми аргументували, що ЦПК, вживаючи поняття «позов», розуміє цей термін в одних випадках як процесуальну категорію, говорячи про «пред'явлення позову», а в інших – як матеріально-правову, синонімами якого в ЦПК є терміни «позовні вимоги» і «вимоги» (елементами яких є предмет, підстава і зміст) [4]. А відтак похідні вимоги як позовні мають містити такі ж елементи, як і основний позов, – предмет, підставу і зміст. При цьому зміст позовних вимог, яким за новим ЦПК визнається спосіб (способи) захисту прав або інтересів, що позивач повинен зазначити в позовній заяві (п. 4 ч. 3 ст. 175 ЦПК), і є предметом позову, котрий повинен кореспондувати із способами захисту права [5]. У зв'язку з цим ми погоджуємось із тими вченими-процесуалістами, які замість такого елемента, як зміст позовних вимог, виділяють «сторін» [6], адже саме за цими елементами (тобто предмет і підстава позову та сторони) ЦПК пов'язує тотожність спору.

Узагальнення відповідних наукових джерел із цивільного процесу дало нам підстави виділити ознаки сторін у цивільному судочинстві: сторони – це особи, між якими виник спір про їхні суб'єктивні права та обов'язки і щодо їхніх правовідносин; вони виступають у цивільному процесі на захист своїх цивільних прав і від свого імені; з приводу їх справи судом постановляється рішення; на них поширюються всі наслідки законної сили судового рішення; вони мають цивільно-правову заінтересованість у результаті вирішення спору і процесуально заінтересовані у винесенні рішення; сторони в цивільному процесі обов'язково мають бути учасниками спірного матеріального правовідношення; лише сторони можуть бути зобов'язані чи уповноважені судовим рішенням на здійснення конкретних дій щодо передачі (отримання) матеріальних благ, а також інших дій матеріально-правового характеру; тобто судове рішення вплине на їх матеріальні права, вони або набудуть якісь матеріальні блага, або втратять їх; матеріально-правовий інтерес відповідача виявляється у встановленні судовим рішенням або ухваленні відсутності у нього будь-яких правових обов'язків перед позивачем, а

процесуальний — у діяльності, спрямованій на доведення заперечень проти позову або у створенні можливих перешкод для ухвалення судового рішення про задоволення позову і покладення на нього відповідних обов'язків. Отже, відповідач має бути учасником та матеріально заінтересованим у спірних матеріальних (цивільних, сімейних, житлових, трудових, земельних тощо) правовідносинах з позивачем [7].

Повертаючись до похідних позовних вимог, зазначимо, що з огляду на визначений ч. 1 ст. 19 ЦПК їх характер (вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, які є похідними від спору щодо такого майна або майнових прав) відповідачем за такими похідними вимогами мають бути державні реєстратори (в сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та державної реєстрації юридичних осіб). З огляду на вищенаведені ознаки процесуального статусу сторін (зокрема, відповідача) державний реєстратор може бути матеріально заінтересований у результаті вирішення спору лише у випадку здійснення ним незаконних реєстраційних дій, про скасування чи визнання протиправними яких заявлено похідну позовну вимогу одночасно із основною вимогою вирішити спір щодо цивільних прав на майно. В цьому випадку похідні позовні вимоги до державного реєстратора будуть відповідати способу захисту цивільних прав та інтересів, передбаченому п. 10 ч. 2 ст. 16 ЦК України, щодо визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб. Тому за таких обставин участь державного реєстратора в процесуальному статусі відповідача відповідатиме правовому статусу останнього, а також характеристикам процесуального статусу відповідача, напрацьованим теорією цивільного процесу.

Водночас у цивільних справах у порядку цивільного судочинства можуть заявлятися похідні позовні вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, стосовно яких не ставиться питання щодо їх незаконності, а дії (рішення) державного реєстратора не оскаржуються як неправомірні (саме такому випадку й присвячена наша стаття). Такі похідні вимоги зазвичай пов'язані з необхідністю вчинення певних

реєстраційних дій, які випливають з вирішеної судом основної позовної вимоги. Як ми встановили вище, похідні позовні вимоги, у випадку їх заявлення, мають адресуватися саме державному реєстратору (якого позивач просить через суд зобов'язати вчинити певну реєстраційну дію), а відтак останній у справі повинен мати процесуальний статус відповідача за таким позовними вимогами. Адже, як слушно зазначає А.С. Олійник, використання терміна «зобов'язати» означає, що на сторону в позовному провадженні, заінтересовану особою в окремому провадженні, яка брала участь у справі, покладено обов'язок вчинити певні дії. Отже, передбачається поширення на цих осіб законної сили рішення суду, що неприпустимо без залучення особи до розгляду справи [8]. Таким чином, у випадку необхідності покласти на державного реєстратора обов'язку вчинити певну реєстраційну дію, яка впливає із вирішеної судом основної позовної вимоги, вимагається участь у справі такого державного реєстратора саме в процесуальному статусі відповідача.

Як роз'яснював Пленум Верховного Суду України, суд повинен у мотивувальній частині рішення встановити, чи були порушені, не визнані або оспорені права, свободи чи інтереси цих осіб, а якщо були, то вказати, чи є залучений у справі відповідач відповідальним за це (абз. 2 п. 11 постанови Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 № 14 «Про судові рішення у цивільній справі»).

Проте в наведеному вище випадку державний реєстратор не буде особою, яка порушила, не визнала чи оспорила права позивача. А відтак державний реєстратор, виступаючи в процесуальному статусі відповідача, не буде перебувати в матеріально-правовому спорі з позивачем; жодних матеріальних чи нематеріальних благ державний реєстратор не набуде і не втратить; жодного особистого юридичного інтересу заперечувати проти основних позовних вимог позивача у державного реєстратора немає. Тому державний реєстратор не буде володіти тими основними (ключовими) ознаками процесуального статусу відповідача, виробленими наукою цивільного процесуального права.

У цьому випадку в цивільному процесі з'являється учасник справи в процесуальному статусі відповідача з принципово новими ознаками (характеристиками). Так, не будучи особою,

яка є відповідальною за порушення (невизнання, оспорення) прав позивача, державний реєстратор, як ми встановили раніше, має брати участь у справі в процесуальному статусі відповідача, а заявлені до нього похідні позовні вимоги матимуть свій зміст, тобто конкретний спосіб захисту.

Як відомо, способом захисту права є визначені матеріальним правом (законом чи договором або випливають з їх положень) примусові заходи, спрямовані на відновлення порушених чи підтвердження оспорюваних чи невизнаних прав, припинення їх порушення, компенсація заподіяної потерпілому шкоди або інші заходи, що здатні ліквідувати несприятливі наслідки для потерпілого і впливати на порушника.

В нашому випадку факт порушення (оспорення чи невизнання) прав позивача з боку державного реєстратора буде відсутній, а похідні позовні вимоги до нього, які фактично є безспірними, будуть спрямовані на відновлення порушених чи підтвердження оспорюваних чи невизнаних прав, припинення їх порушення. Тобто державний реєстратор, на думку позивача, має вчинити певні (технічні) реєстраційні дії (наприклад, скасувати реєстраційний запис або вчинити новий запис — виключити чи включити до реєстру певні відомості), необхідні для поновлення порушеного (припинення порушення) права позивача у зв'язку із задоволенням судом основних позовних вимог про захист цивільного права.

Отже, у наведеному випадку фактична участь у справі державного реєстратора (який своїми діями чи бездіяльністю не порушував прав позивача, за захистом яких він звернувся до суду) буде пов'язана виключно із необхідністю вчинення ним реєстраційних дій з метою офіційного визнання (оформлення) тих правових наслідків, які настануть у результаті задоволення судом основної позовної вимоги, оскільки наявність відповідного реєстраційного запису (який просить скасувати позивач) або його відсутність (якщо позивач просить здійснити реєстраційну дію, вчинивши новий запис) буде продовжувати порушення права позивача, на захист якого спрямована основана позовна вимога (або створюватися перешкоди для реалізації позивачем його прав, визнаних судом у результаті задоволення основної позовної вимоги), тому за допомогою похідної позовної вимоги

й вимагається вчинення державним реєстратором дій задля припинення такого порушення.

До речі, раніше, в період дії ЦПК 1963 р. (ст. 248-6), вже існувала норма про залучення до участі у справі суб'єкта, до компетенції якого входить вирішення питання про усунення порушення прав, свобод чи законних інтересів заявника (тобто суб'єкта, рішення, дії чи бездіяльність якого безпосередньо не оскаржувалися).

У судовій практиці нового Верховного Суду вже є рішення у справах, в яких заявлялися позовні вимоги до державних реєстраторів про оскарження реєстраційних дій та скасування реєстраційних записів, при вчиненні яких державним реєстратором не було порушено закон. Так, у постанові Великої Палати Верховного Суду від 04.09.2018 у справі № 904/5857/17 викладено правову позицію, згідно з якою особа, яка вважає своє право чи інтерес порушеними через подання та внесення до ЄДР недостовірних відомостей, може вимагати їх захисту через коригування відомостей ЄДР та відображення в ЄДР відповідних дійсних відомостей у спосіб, що забезпечить ефективне відновлення та захист її порушених прав та інтересів, зокрема шляхом скасування запису в ЄДР (п. 2 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»). У такому випадку, якщо суд встановить, що суб'єкт державної реєстрації вчинив запис в ЄДР за зверненням належного заявника, на підставі всіх необхідних для реєстрації документів відповідно до закону та відсутності встановлених законом підстав для відмови в державній реєстрації, це не є перешкодою для скасування в судовому порядку недостовірного запису в ЄДР, наявність якого порушує корпоративні права чи законні інтереси позивача.

Тобто бачимо, що Верховний Суд визнає можливим задоволення позовних вимог до державного реєстратора (який не допускав зі свого боку незаконних дій і не порушував цивільних прав позивача) про скасування вчиненого ним «законного» реєстраційного запису.

В межах нашого дослідження варто звернути увагу й на постанову Верховного Суду в складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27.03.2019 в справі № 826/15117/17,

в якій Верховний Суд дійшов висновку про відсутність підстав для визнання протиправною постанови про відкриття виконавчого провадження (оскільки державний виконавець відкрив вказане виконавче провадження правомірно), водночас встановив, що відкрите виконавче провадження порушує права позивача (оскільки підстави для примусового виконання постанови адміністративного органу про накладення адміністративного штрафу станом на момент відкриття виконавчого провадження вже були відсутні, проте не були відомі державному виконавцю). Верховний Суд зазначив, що належним способом захисту порушеного права є лише такий спосіб, який відповідає вимогам матеріального закону і приводить до поновлення прав позивача до такого стану, що існував до порушення права, а якщо відновлення такого стану є неможливим – компенсує позивачу шкоду, завдану неправомірним рішенням. Зважаючи на викладене, з огляду на відсутність у спірній постанові відділу ДВС такої властивості, як протиправність, Верховний Суд вважає належним і достатнім способом захисту порушеного інтересу позивача саме скасування цієї постанови (без визнання її протиправною).

Це рішення Верховного Суду свідчить, що дії державного виконавця, який відкрив виконавче провадження, були правомірними, проте він брав участь в адміністративній справі саме в процесуальному статусі відповідача, оскільки предметом позову були вимоги про скасування його постанови, за результатом задоволення яких державний виконавець має припинити розпочате виконавче провадження, тобто вчинити дії, спрямовані на усунення (припинення) порушення прав позивача внаслідок відкриття щодо нього виконавчого провадження.

Хоча, наприклад, існує судове рішення (постанова Київського апеляційного суду від 05.12.2018 в цивільній справі № 758/1861/18), в якому державний реєстратор не був залучений судом до участі у справі, але суд, поряд із задоволенням основної позовної вимоги – визнанням припиненими трудових відносин позивача – керівника товариства, також вирішив «виключити з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, з розділу: «Відомості про органи управління юридичної особи», відомості про пози-

вача як керівника товариства», визнавши таку вимогу похідною, пов'язаною зі звільненням позивача.

Таким чином, аналіз характеру похідних позовних вимог у цивільному судочинстві, а також наведених рішень Верховного Суду дають підстави для висновку, що процесуальний статус відповідача (за похідними позовними вимогами) в цивільному процесі розширює свої характеристики, що дозволяє по-новому поглянути на такого учасника справ, як відповідач, участь якого у цивільній справі не пов'язана із захистом його власних прав та інтересів у спірних правовідносинах (державний реєстратор не є відповідальним за безпосереднє порушення прав позивача, а його попередні реєстраційні дії були правомірними), а спрямована на практичну реалізацію (виконання) рішення суду в частині основних позовних вимог шляхом скасування реєстраційного запису (наявність якого порушує права позивача, які захистив суд) або вчинення певних реєстраційних дій (вчинення яких є необхідним для захисту прав позивача) з метою усунення (припинення) порушеного права позивача, захист якого суд здійснив при вирішенні основної позовної вимоги.

1. Лошицький М.В., Короєд С.О. Спирні питання участі у цивільному процесі нотаріусів, БТІ, органів внутрішніх справ та РАЦС як відповідачів і третіх осіб. *Судова апеляція*. 2010. № 3 (20). С. 67–82. 2. Короєд С.О. Межі позовних вимог та порядок виконання судового рішення: проблеми співвідношення при застосуванні судом реституції та віндикації. *Судова апеляція*. 2013. № 4 (33). С. 53–64. 3. Короєд С.О. «Похідні» позовні вимоги в новому Цивільному процесуальному кодексі України: доктринальне тлумачення, особливості вирішення та виконання (на прикладі цивільно-правових спорів щодо прав на майно). *Судова апеляція*. 2018. № 1 (50). С. 40–49. 4. Короєд С.О. Новий погляд на теорію позову в цивільному процесі. *Судова апеляція*. 2014. № 4 (37). С. 65–69. 5. Короєд С.О. Предмет спору, предмет позову, предмет судового розгляду, зміст позовних вимог, вимоги позивача: співвідношення процесуальних понять за проектом нової редакції ЦПК України в контексті їх уніфікованого розуміння. *Держава і право*. Серія Юридичні науки. 2017. Вип. 77. С. 99–112. 6. Осокіна Г.Л. Проблемы иска и права на иск. Томск: Изд-во Томского ун-та, 1989. С. 87–88, 97. 7. Короєд С.О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2014. С. 272–273. 8. Олійник А.С. Узагальнення практики розгляду судами цивільних справ про усиновлення дітей, позбавлення батьківських прав, встановлення опіки та піклування над дітьми (продовження). *Судова апеляція*. 2009. № 2 (15). С. 139.

References

1. Loshyc'kyj M.V., Koroied S.O. Spirni pytannja uchasti u cyvil'nomu procesi notariusiv, BTI, organiv vnutrishnih sprav ta RACS jak vidpovidachiv i tretih osob. *Sudova apeljacija*. 2010. № 3 (20). S. 67–82. 2. Koroied S.O. Mezhi pozovnyh vymog ta porjadok vykonannja sudovogo rishennja: problemy spivvidnoshennja pry zastosuvanni sudom restytucii' ta vindykacii'. *Sudova apeljacija*. 2013. № 4 (33). S. 53–64. 3. Koroied S.O. «Pohidni» pozovni vymogy v novomu Cyvil'nomu procesual'nomu kodeksi Ukrai'ny: doktrynal'ne tлумachennja, osoblyvosti vyrishennja ta vykonannja (na prykladi cyvil'no-pravovyh sporiv shhodo prav na majno). *Sudova apeljacija*. 2018. № 1 (50). S. 40–49. 4. Koroied S.O. Novyj pogljad na teoriju pozovu v cyvil'nomu procesi. *Sudova apeljacija*. 2014. № 4 (37). S. 65–69. 5. Koroied S.O. Predmet sporu, predmet pozovu, predmet sudovogo rozgljadu, zmist pozovnyh vymog, vymogy pozyvacha: spivvidnoshennja procesual'nyh ponjat' za proektom novoi' redakcii' CPK Ukrai'ny v konteksti i'h unifikovanogo rozuminnja. *Derzhava i pravo*. Serija Jurydychni nauky. Vyp. 77 Kiyv: «Jurydychna dumka», 2017. S. 99–112. 6. Osokyna G.L. Problemy yska y prava na ysk. Tomsk: Yzdvo Tomskogo un-ta, 1989. S. 87–88, 97. 7. Koroied S.O. Procesual'ne zabezpechennja efektyvnosti cyvil'nogo sudochynstva: dys. ... doct. juryd. nauk: 12.00.03. Kiyv, 2014. S. 272–273. 8. Olijnyk A.S. Uzagal'nennja praktyky rozgljadu sudamy cyvil'nyh sprav pro usynovlennja ditej, pozbavlennja bat'kivs'kyh prav, vstanovlennja opikyta pikluvannja nad dit'my (prodovzhennja). *Sudova apeljacija*. 2009. № 2 (15). S. 139.

Koroied Serhii. A new look at the procedural status of the defendant in civil proceedings in the aspect of resolving derivative claims under the new Civil Procedural Code of Ukraine

The Civil Procedural Code of Ukraine, as amended by the Law from October, 3, 2017, enshrined at the legislative level such a procedural concept as derivative claims, which has long been used in court practice, in particular in disputes over the ownership of real estate and state registration of property rights thereto. In our previous publications, we have already established that the legislator is referring to such derivative claims that are addressed to other entities (not direct participants in the disputed civil material relations) and are aimed at implementing the court's judgment regarding the satisfaction of the basic claim concerning civil rights of a person on a property. Derivative claims, as well as lawsuit itself, must have elements such as the subject matter and basis of the claim and the parties.

It is established that defendant under derivative requirements must be state registrars (in the field of state registration of property rights on real estate and state registration of legal entities). Given the foregoing indications of the procedural status of the parties (in particular, the defendant), the state registrar can only be materially interested in the resolution of the dispute in the event of unlawful registration actions, the cancellation or recognition of which is stated in a derivative claim at the same time as the main requirement to resolve the dispute over civil rights on property.

At the same time in civil cases in the course of civil proceedings may be filed derivative claims for the registration of property and property rights, other registration actions, which do not raise questions about their illegality, and actions (decisions) of the state registrar are not contested as unlawful (in such a case and dedicated our article). Such derivative requirements usually involve the necessity of taking certain registration actions that follow from the court's main claim. As we have established above, derivative claims should, in the case if they filed, be addressed to the state registrar (whom the plaintiff asks the court to oblige to take some registration action), and therefore the latter in the case must have the procedural status of the defendant for such claims.

Actual participation in the case of the state registrar (who by his actions or inactions did not violate the rights of the plaintiff, for which protection he appealed to the court) will be solely related to the necessity to perform his registration actions in order to officially recognize (registration) those legal consequences that will occur as a result of the court's satisfaction of the main claim since the existence of a corresponding registration record (which aims to cancel the plaintiff) or its absence (if the plaintiff requests the registration action by committing a new record) will continue to violate the plaintiff's rights on protection of which the main claim is based (or will be created obstacles to the claimant's realization of the rights recognized by the court as a result of the satisfaction of the main claim), therefore, by means of a derivative claim, a state registrar is required to take action to stop such violation.

Thus, the analysis of the nature of the claims in civil proceedings, as well as the above stated judgments of the Supreme Court give grounds to conclude that the procedural status of the defendant (on the basis of derivative claims) in its civil process extends its characteristics, allowing a new look at such a party, as a defendant whose involvement in a civil case is not related to the protection of his or her own rights and interests in the disputed legal relationship (the state registrar is not responsible for the direct violation of the plaintiff's rights, and its previous registration actions were legitimate), and aimed at the practical implementation (execution) of the court's judgment in respect of the main claims by canceling the registration record (the presence of which violates the rights of the plaintiff, protected by the court) or committing certain registration actions (committing which, is necessary for the protection of the rights of the plaintiff) in order to eliminate (terminate) the violated right of the plaintiff, the defense of which the court carried out in reviewing the main claim.

Key words: civil litigation, derivative claims, elements of a claim, defendant, procedural status, restoration of violated rights, methods of defense, registration actions, state registrar, new Civil Procedural Code of Ukraine.